

Sygn. akt IV U 1414/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania M. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 3 września 2014 roku nr (...)

w sprawie M. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość świadczenia

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż ustala od 1 sierpnia 2014 roku wysokość emerytury ubezpieczonego na kwotę 6 565,83 zł (słownie: sześć tysięcy pięćset sześćdziesiąt pięć złotych 83/100).

Sygn. akt IV U 1414/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 16 stycznia 2015 r.

Decyzją z dnia 03.09.2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), po rozpoznaniu wniosku z dnia 29.08.2014 r., odmówił M. Ł. przyznania prawa do emerytury obliczonej zgodnie z art. 26 w związku z art. 55 ustawy, ponieważ osobie, której przyznano jakąkolwiek emeryturę wyliczoną na dotychczasowych zasadach oraz wypłacono świadczenie choćby za jeden miesiąc, nie przysługuje prawo zastosowania art. 55 ustawy emerytalno- rentowej i obliczenia emerytury według nowych zasad. Ubezpieczonemu tymczasem decyzją z dnia 17.04.2009 r. przyznano prawo do emerytury wcześniejszej od 01.03.2009 r., a następnie decyzją z dnia 08.12.2012 r. podjęto jej wypłatę od 01.12.2012 r.

Od decyzji tej M. Ł. wywiódł odwołanie, domagając się jej zmiany i ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. według nowych zasad. Odwołujący zarzucił naruszenie art. 55 powołanej ustawy poprzez jego błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie. Jego zdaniem, powołany przepis jednoznacznie wskazuje, że celem zastosowania tej regulacji należy jedynie ustalić, czy emerytura obliczona w myśl nowych zasad jest wyższa niż wyliczona na podstawie art. 53 ustawy emerytalno- rentowej. Nie ma natomiast znaczenia to, że czy wnioskodawcy

było wcześniej przyznane świadczenie, czy też nie i czy było ono wypłacane. Odwołujący zauważył przy tym, że Sad Najwyższy nie kwestionuje możliwości kilkukrotnego przechodzenia na emeryturę, powołując się na wyrok tego Sądu z dnia 04.07.2013 r. (II UZP 4/13).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Ubezpieczony M. Ł. urodził się(...) r. Od 02.04.2009 r. odwołujący nieprzerwanie pozostaje w zatrudnieniu w (...) Spółdzielni (...)w T. w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, ostatnio na stanowisku Prezesa Zarządu.

Po osiągnięciu w dniu (...) r. 65 roku życia ubezpieczony kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe, pozostając z zatrudnieniu w (...)Spółdzielni (...)w T..

dowód:

- wniosek o emeryturę z dnia 29.08.2014 r. wraz z informacją dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych- k. 1-8 cz. I akt ZUS,
- zaświadczenie pracodawcy z dnia 29.08.2014 r.- k. 9 cz. I akt ZUS,

W dniu 10.03.2009 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z dnia 17.04.2009 r. ZUS Oddział w T. przyznał mu prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 29 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS od 01.03.2009 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, obliczonej na podstawie art. 53 ustawy. Wysokość świadczenia wyniosła 3.867,39 zł. Jednocześnie, organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia z powodu osiągnięcia przez ubezpieczonego przychodu w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, pouczając go, że wznowienie wypłaty emerytury nastąpi na wniosek.

dowód:

- wniosek o emeryturę z dnia 10.03.2009 r.- k. 1-3 cz. II akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 17.04.2009 r.- k. 52 cz. II akt ZUS,

Decyzją z dnia 08.12.2012 r. ZUS Oddział w T., po rozpoznaniu wniosku odwołującego z dnia 23.11.2012 r. o ponowne ustalenie i podjęcie wypłaty emerytury w związku z ukończeniem 65 roku życia, ponownie ustalił wysokość należnego ubezpieczonemu świadczenia i podjął jego wypłatę od 01.12.2012 r., tj. od nabycia uprawnień do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. Wysokość świadczenia z art. 27 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wyliczona została w oparciu o przepis art. 53 tej ustawy i wyniosła od 01.01.2013 r. (do wypłaty) 4.094,59 zł.

Składając wniosek z dnia 23.11.2012 r. ubezpieczony nie wskazał metody wyliczenia przysługującej mu emerytury.

dowód:

- wniosek odwołującego z dnia 23.11.2012 r.- k. 249 cz. II akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 08.12.2012 r.- k. 252 cz. II akt ZUS,

W dniu 29.08.2014 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę wyliczoną według nowych zasad. Zaskarżoną decyzją z dnia 03.09. 2014 r. (...) Oddział w T. odmówił mu przyznania prawa do emerytury obliczonej zgodnie z art. 26 w związku z art. 55 ustawy- podnosząc, że osobie, której

przyznano jakąkolwiek emeryturę wyliczoną na dotychczasowych zasadach oraz wypłacono świadczenie choćby za jeden miesiąc, nie przysługuje prawo zastosowania art. 55 ustawy emerytalno-rentowej i obliczenia emerytury według nowych zasad. Ubezpieczonemu tymczasem decyzją z dnia 17.04.2009 r. przyznano prawo do emerytury wcześniejszej od 01.03.2009 r., a następnie decyzją z dnia 08.12.2012 r. podjęto jej wypłatę od 01.12.2012 r.

dowód:

- wniosek o emeryturę z dnia 29.08.2014 r.- k. 1-6 cz. I akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 03.09.2014 r.- k. 15 cz. I akt ZUS,

Hipotetyczna wysokość emerytury odwołującego, obliczona na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS na podstawie wniosku z dnia 29.08.2014r., wyniosłaby 6.565,83 zł. Odwołujący nie kwestionował tego wyliczenia.

dowód:

- pismo ZUS z dnia 22.12.2014 r.- k. 12,
- skrócony protokół rozprawy z dnia 16.01.2015 r.- k. 15,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowodowy z dokumentów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 03.09. 2014r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, jest uzasadnione .

W niniejszej sprawie odwołujący M. Ł. domagał się wyliczenia emerytury w powszechnym wieku emerytalnym na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.), ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31.12.2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Przepis ten umożliwia zatem ustalenie wysokości świadczenia osobom spełniającym warunki do przejścia na emeryturę na starych zasadach (art. 27) według reguł obowiązujących dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31.12.1948 r. (tj. na zasadach z art. 26), o ile osoby te kontynuowały ubezpieczenie emerytalne po osiągnięciu 60/65 lat życia i wystąpiły z wnioskiem o świadczenie po dniu 31.12. 2008 r., a emerytura obliczona w myśl art. 26 okaże się wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53. Artykuł 55 ustawy adresowany jest przede wszystkim do młodszych roczników ubezpieczonych, urodzonych przed dniem 01.01.1949 r., którzy kontynuując ubezpieczenie emerytalne po dożyciu 60/65 lat osiągnęli tak wysokie zarobki, że, być może, ich świadczenie obliczone według zasad z art. 26 przewyższy kwotę emerytury ustalonej na podstawie art. 53.

W niniejszej sprawie, decyzją z dnia 17.04.2009 r. ZUS Oddział w T., po rozpoznaniu wniosku z dnia 10.03.2009 r., przyznał odwołującemu prawo do wcześniejszej emerytury od 01.03.2009 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Jednocześnie, organ rentowy zawiesił wypłatę tego świadczenia z powodu osiągnięcia przez ubezpieczonego przychodu w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

W dniu 23.11.2012 r., a więc po 31.12.2008 r., odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ponowne ustalenie i podjęcie wypłaty emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego. Organ rentowy wniosek ten uwzględnił. Decyzją z dnia 08.12.2012 r. ponownie ustalił ubezpieczonemu wysokość należnego mu świadczenia i podjął jego wypłatę od 01.12.2012 r., tj. od nabycia uprawnień do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. Wysokość świadczenia z art. 27 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wyliczona została w oparciu o przepis art. 53 tej ustawy i wyniosła od 01.01.2013 r. (do wypłaty) 4.094,59 zł.

We obecnym wniosku z dnia 29.08.2014 r. ubezpieczony domagał się obliczenia wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym według zasad określonych w art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Jednocześnie, jak ustalił Sąd, od 02.04.2009 r. odwołujący nieprzerwanie pozostaje w zatrudnieniu w (...) Spółdzielni (...)w T. (w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, ostatnio na stanowisku Prezesa Zarządu). Po ukończeniu 65 roku życia (tj. po dniu (...) r.) kontynuował więc ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Sformułowanie „kontynuował ubezpieczenie” użyte w art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oznacza, że po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego ubezpieczony „nie rozwiązał stosunku pracy”, niezależnie od tego czy wystąpił o przyznanie emerytury (wcześniejszej lub w niższym wieku emerytalnym) (por. wyrok SN z dnia 04.07.2013 r., II UZP 4/13, LEX nr 1342169).

Zdaniem organu rentowego, wniosek ubezpieczonego z dnia 29.08.2014 r. nie zasługiwał na uwzględnienie, ponieważ osobie, której przyznano jakąkolwiek emeryturę obliczoną na dotychczasowych zasadach oraz wypłacono choćby za jeden miesiąc, nie przysługuje prawo zastosowania art. 55 ustawy emerytalno- rentowej i wyliczenia świadczenia według nowych zasad. Ze stanowiskiem tym nie można się zgodzić.

Rozstrzygając spór w przedmiotowej sprawie, przesądzić należało, czy osoba urodzona przed 01.01.1949 r., która nabyła już prawo do emerytury obliczonej na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. na starych zasadach, ma prawo do obliczenia świadczenia według nowych zasad w myśl art. 26 w związku z art. 55 ustawy.

Emerytura na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach przysługiwała przed 1 stycznia 2013 r. (przed zmianą wynikającą z art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2012 r. poz. 637) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy osiągnęli powszechny, podstawowy wiek emerytalny, wynoszący co najmniej 65 lat dla mężczyzn, i wykazali okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura ta, obliczana jest według zasady określonej w art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jako procent kwoty bazowej oraz okresów składkowych i nieskładkowych wyliczony według wskaźników wskazanych w art. 53 ust. 1 pkt 2-3, ale „z uwzględnieniem art. 55.” Oznacza to, że dla niektórych osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. przewidziana została, a zasadzie wyjątku i po spełnieniu określonych przesłanek, możliwość obliczenia emerytury według wartości zgromadzonych składek, na zasadach określonych w art. 25 i 26 ustawy. Dotyczy to właśnie osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego pozostawały w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych, a z wnioskiem o emeryturę wystąpiły po dniu 31 grudnia 2008 r. Warunkiem uwzględnienia takiego wniosku jest ustalenie, że emerytura obliczona na podstawie art. 26 jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53, co jest możliwe w przypadku osób, które po wejściu w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podlegały ubezpieczeniom przez odpowiednio długi okres i osiągały wysokie przychody.

Sąd Najwyższy wyroku z dnia 07.11.2013 r., II UK 143/13 (lex 1399861)) stwierdził, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną na podstawie dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS), nie może być pozbawiony prawa do ustalenia emerytury korzystniejszej w wyższej wysokości obliczonej według nowych zasad na podstawie art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy, jeżeli spełniając

warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy wystąpił po raz pierwszy po dniu 31.12.2008 r. (art. 55). Sąd Najwyższy dalej zauważył, że skorzystanie z prawnej możliwości obliczenia wyższej wysokości emerytury nie wymaga od uprawnionego wskazania „korzystniejszej” metody obliczenia przysługującej mu emerytury w wyższej wysokości (od ustalonej na podstawie dotychczasowych zasad), ani nie pozostaje do uznania dla organu rentowego (nie jest „fakultatywne”). Sąd Najwyższy w orzeczeniu tym zwrócił również uwagę na istotną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestię dotyczącą tego czy obliczenie (na wniosek złożony po 31 grudnia 2008 r.) przez organ rentowy wysokości należnej emerytury według dotychczasowych ("starych") zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej), która jest niższa od prawidłowo obliczonej emerytury według nowych zasad na podstawie art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy, ostatecznie lub "dożywotnio" przekreśla prawo do otrzymywania należnej emerytury w korzystniejszej (wyższej) wysokości obliczonej według nowych zasad. Zdaniem tego Sądu organ rentowy powinien (jest zobowiązany) obliczyć emeryturę ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 01.01.1949 r., spełniającemu warunki z art. 27 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31.12.2008 r., zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy), jak i według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), a następnie przyznać emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 tej ustawy). Jak zaakcentował, korzystanie z możliwości obliczenia wyższej emerytury na podstawie art. 55 ustawy nie wymaga od ubezpieczonego podjęcia decyzji o wyborze jednej z możliwych i prawem przewidzianych metod obliczenia należnej mu emerytury, która przysługuje mu w wyższej wysokości według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55) zawsze wtedy, gdy wynik obliczenia wysokości należnej mu emerytury według dotychczasowych zasad (na podstawie art. 27 w związku z art. 53) jest niższy od obliczonej według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55), jeżeli wniosek o przyznanie tej konkretnej emerytury (z art. 27 ustawy) ubezpieczony złożył po dniu po 31.12.2008 r. Za obliczenie bowiem prawidłowej wysokości należnego świadczenia odpowiada organ rentowy, który jest zobligowany do jego wyliczenia w wysokości zgodnej z prawem, bez względu na wniosek lub wybór ubezpieczonego co do metody obliczenia wysokości świadczenia.

Wątpliwości w zakresie wykładni przepisu art. 55 ustawy i możliwości obliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy w sytuacji ubezpieczonego, który nabył już prawo do emerytury w sposób klarowny ostatecznie wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18.09.2014r. I UK 27/14 (lex 1537287). Za nietrafną zdaniem Sądu Najwyższego należy uznać konstatację, że osobom wskazanym w art. 55 ustawy i spełniającym przewidziane w tym przepisie warunki, może być przyznana emerytura obliczona w sposób określony w art. 26 ustawy. Nie można w takim wypadku mówić o złożeniu kolejnego wniosku emerytalnego o przyznanie "emerytury po emeryturze". W art. 55 chodzi nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Wyraźnie stanowi się w nim o możliwości obliczenia emerytury na podstawie art. 26, czyli - wnioskując z treści przepisu - emerytury przyznanej na wniosek zgłoszony po dniu 13 grudnia 1948 r., po spełnieniu warunków określonych w art. 27 ustawy. Nie chodzi też o osoby, które wstrzymały się z pobieraniem należnej emerytury.

W świetle powyższego stanowiska okoliczność, że w przedmiotowej sprawie ubezpieczony pobierał już świadczenie emerytalne, nie ma znaczenia dla możliwości obliczenia jego emerytury na zasadach wynikających z art. 55 ustawy .

Sąd Najwyższy bowiem podkreślił, iż zasadnicze znaczenie dla zastosowania art. 55 ustawy ma utrzymywanie przez osobę w nim określonej statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy), oraz to, że status ten zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po przyznaniu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 u.s.u.s.). W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. powinna być wyliczona na podstawie art. 53 z uwzględnieniem art. 55 w związku z art. 26 ustawy, jeżeli po ukończeniu wieku 60 lub 65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie.

Podzielając powyższą wykładnię Sądu Najwyższego stwierdzić należało, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31.12.1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o

emeryturę po dniu 31.12.2008 r., ma bowiem prawo do jej obliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy niezależnie od tego, czy nabył wcześniej emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i czy pobierał emeryturę obliczoną na dotychczasowych zasadach już po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego.

Przyjmując zatem, że odwołującemu co do zasady przysługuje prawo do obliczenia świadczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy, Sąd zwrócił się do organu rentowego o hipotetyczne wyliczenie wysokości należnej mu emerytury według nowych zasadach (na dzień złożenie prze ubezpieczonego wniosku o takie obliczenie wysokości emerytury). Jak podał ZUS, hipotetyczna wysokość emerytury ubezpieczonego, obliczona na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, wyniosłaby 6.565,83 zł. Na rozprawie w dniu 16.01.2015 r. wnioskodawca podniósł, że nie wnosi uwag do obliczeń dokonanych przez organ rentowy. Emerytura wyliczona według nowych zasad okazała się w przypadku odwołującego świadczeniem korzystniejszym. Jak wynika bowiem z ostatniej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 25.07.2014r., emerytura dotychczasowa wynosiła 5.480, 92 zł.

W takim stanie faktycznym i prawnym, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ZUS Oddział w T. z dnia 03.09.2014 r. w ten sposób, że ustalił od 01.08.2014 r. tj pierwszego dnia miesiąca w którym złożono wniosek o obliczenie wysokości emerytury (art. 133 ust 1 pkt 1) , wysokość tego świadczenia na kwotę 6.565,83 zł.

Uwzględniając powyższe, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd rozstrzygnął jak w sentencji wyroku.